

Nederland vierde kapitaalexporteur van Europa

Grutten in de Verenigde Staten

Nederland investeert fors in het buitenland. Na het Verenigd Koninkrijk, Duitsland en Frankrijk is ons land in Europa de vierde grootste buitenlandse investeerder. Tegelijkertijd is Nederland een geliefde bestemming voor buitenlandse investeerders, met name uit de Verenigde Staten.

De Europese Unie is een belangrijke kapitaalexporteur. In 1998 investeerden de vijftien landen van de Europese Unie (EU) 192 miljard ecu in landen buiten de Unie. Daar stonden 94 miljard ecu aan investeringen in de landen van de EU tegenover. Per saldo investeerden de EU-landen 97 miljard ecu buiten de Unie. Bij deze zogenaamde directe buitenlandse investeringen gaat het vooral om overnames, deelnemingen en investeringen in dochtermaatschappijen in andere landen.

Sterke dollar

Verreweg de meeste aankopen buiten de EU zijn in de Verenigde Staten gedaan. In 1998 investeerden de EU-landen 112 miljard ecu in de Verenigde Staten, terwijl Amerikaanse bedrijven 59 miljard ecu in de Unie investeerden. Voor Europese ondernemingen waren in dat jaar Amerikaanse bedrijven extra interessant vanwege de hoge economische groei en de verhoudingsgewijs lage beurskoersen in de Verenigde Staten. Vooral het Verenigd Koninkrijk, Duitsland, Nederland en Frankrijk zijn in de Verenigde Staten actief. Per saldo investeerde de EU 53 miljard ecu in de Amerikaanse economie. Daar-

mee levert deze kapitaalstroom uit de EU een aanzienlijke bijdrage aan de dekking van het Amerikaanse tekort op de lopende rekening van de betalingsbalans. Mede hierdoor handhaafde de dollar ook haar sterke positie op de valutamarkten. Sterker: ten opzichte van een aantal Europese munten was de dollar in 1998 zelfs wat duurder dan in het voorafgaande jaar.

Geliefde bestemming

In verhouding tot hun bruto binnenlands product (BBP) zijn Finland, Duitsland, het Verenigd Koninkrijk en Nederland de EU-landen die per saldo het meest in het buitenland investeren. Denemarken, Oostenrijk en vooral Ierland trekken voornamelijk buitenlandse investeerders aan.

Ook in absolute bedragen is Nederland een grote buitenlandse investeerder: na het Verenigd Koninkrijk, Duitsland en Frankrijk is ons land binnen Europa de vierde grootste investeerder. Tegelijkertijd is Nederland ook een geliefde bestemming voor buitenlandse investeerders: op de ranglijst van directe investeringen vanuit het buitenland staat Nederland tweede, achter het Verenigd Koninkrijk. Bijna de helft daarvan is afkomstig uit de Verenigde Staten.

Goederenexporteurs

De grootste Europese goederenexporteurs van de vijftien EU-landen zijn Duitsland, Frankrijk en het Verenigd Koninkrijk. Nederland staat op de vijfde plaats. Het Nederlandse aandeel in de totale Europese goederenuitvoer bedraagt 9,7 procent. Dit is ruim tweemaal zoveel als mag worden verwacht op grond van de omvang van de Nederlandse economie. Het Nederlandse BBP bedraagt thans circa 4,5 procent van het BBP van de EU-landen. Alleen België/Luxemburg en Ierland exporteren naar verhouding nog meer.

In totaal heeft 62 procent van de Europese goederenexport een bestemming binnen de Europese Unie. Circa tachtig procent van de goederenexport van Portugal en Nederland blijft binnen Europa. Griekenland is het sterkst op landen buiten de Europa gericht: bijna de helft van de uitvoer verlaat de EU. De belangrijkste handelspartner van de EU is de Verenigde Staten, op afstand gevolgd door Zwitserland en Japan.

Minder gevoelig exportpakket

Ongeveer veertig procent van de EU-goederenexport betreft investeringsgoederen en duurzame consumptiegoederen. De export naar landen buiten de Unie bestaat zelfs voor bijna de helft uit deze conjunctuurgevoelige producten. In Duitsland is het aandeel van deze categorie producten in de uitvoer zelfs vijftig procent. In Nederland bedraagt het aandeel machines en transportmiddelen in de totale goederenexport slechts dertig procent. Het aandeel van landbouw- en voedingsmiddelen en van energiedragers (olie, olieproducten en aardgas) in het exportpakket is voor Nederland daarentegen bovengemiddeld. Het Nederlandse exportpakket is daardoor minder gevoelig voor schommelingen in de internationale conjunctuur. In tijden van een sterk groeiende wereldhandel blijft de Nederlandse uitvoergroei doorgaans wat achter, maar tijdens magere jaren valt de exportgroei van Nederland meestal minder ver terug dan in andere landen.

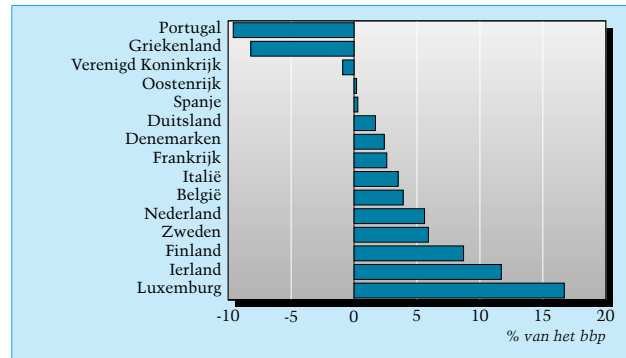
Overschotlanden

De uitstraling van de Verenigde Staten op de wereldeconomie blijkt onder andere uit de handelsbalans met het buitenland. De Verenigde Staten hebben een structureel uitvoertekort, terwijl Europa en Japan een structureel uitvoeroverschot hebben. De Amerikanen verbruiken dus meer producten dan ze zelf produceren.

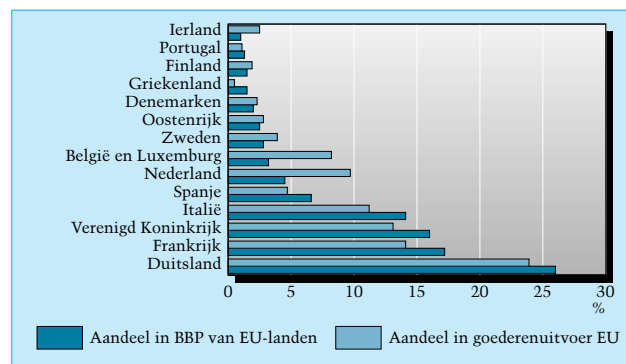
Binnen de Europese Unie hebben Griekenland, Portugal en het Verenigd Koninkrijk een structureel uitvoertekort. Oostenrijk heeft, voor het eerst in jaren, een klein overschot. De overige elf lidstaten hebben een structureel overschot. Uitgedrukt in procenten van het BBP hebben Ierland, Luxemburg en Finland de hoogste uitvoeroverschotten. Nederland neemt binnen de overschotlanden een middenpositie in.

Gert Buiten en Brugt Kazemier

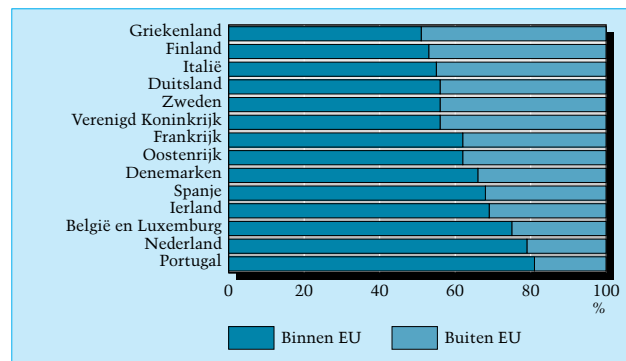
Uitvoeroverschot EU-landen, 1997

BBP en goederenuitvoer EU-landen, 1997

Goederenexport EU-landen, 1997

Samenstelling goederenexportpakket EU-landen, 1997

